



Juliusz Słowacki

W pamiętniku Zofii Bobrówny

Materiały ćwiczeniowe dla uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją uczęszczających do szkół podstawowych – służące utrwalaniu wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych



Minister
Edukacji i Nauki



pracownia
lingwistyki
migowej

Zadanie zlecone i finansowane przez Ministra Edukacji i Nauki
Wykonawca: Uniwersytet Warszawski, Wydział Polonistyki, Pracownia Lingwistyki Migowej

Juliusz Słowacki

**W pamiętniku
Zofii Bobrówny**



Minister
Edukacji i Nauki

pracownia
lingwistyki
migowej

Lektury
dostępne

Zadanie zlecone i finansowane przez Ministra Edukacji i Nauki

Juliusz Słowacki W pamiętniku Zofii Bobrówny

Materiały ćwiczeniowe dla uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niestyszających, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją uczęszczających do szkół podstawowych – służące utrwalaniu wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych

Opracowano na podstawie
Juliusz Słowacki, W pamiętniku Zofii Bobrówny

Wykonawca materiałów ćwiczeniowych
Uniwersytet Warszawski
Wydział Polonistyki
Pracownia Lingwistyki Migowej
ul. Krakowski Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa

Autorzy
Agnieszka Bajewska-Kołodziejak (karty pracy, scenariusze komiksowe)
Katarzyna Cichocka-Segiet (karty pracy PCS, tablice komunikacyjne PCS)
Piotr Mostowski (teksty łatwe do czytania – ETR)
Małgorzata Skuza (karty pracy, scenariusze komiksowe)
Krystyna Ziątek (karty pracy PCS, tablice komunikacyjne PCS)

Redakcja merytoryczna
Paweł Rutkowski
Piotr Mostowski

Kierownik zespołu
Paweł Rutkowski

Redakcja językowa
i konsultacje merytoryczne
Emilia Danowska-Florczyk

Eksperci wskazani
przez Ministra Edukacji i Nauki
Justyna Kowal
Agnieszka Pilch

Projekt graficzny i logotypu,
skład i łamanie
Łukasz Kamieniak

Ilustracje
Zuzanna Szyszak

Rok opracowania
2020

Aplikacja komputerowa
Mariusz Ołownia

ISBN
978-83-66534-58-2

Spis treści

Wstęp.....	4
Tekst oryginalny.....	8
Tekst łatwy do czytania (ETR).....	9
Komiks.....	10
Karty pracy.....	11
Tablice komunikacyjne PCS.....	16
Karty pracy PCS.....	17

Wstęp

Szanowni Państwo,

przekazujemy Państwu materiały ćwiczeniowe do lektur szkolnych opracowane z myślą o uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dołożyliśmy wszelkich starań, aby ułatwiły one pracę zarówno dzieciom, do których są kierowane, jak i nauczycielom. W pierwszej części niniejszego wstępu omówiliśmy wszystkie elementy, które składają się na pakiet materiałów ćwiczeniowych; w drugiej zwróciliśmy uwagę na to, o czym warto pamiętać w pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami mającymi trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym uczniami niesłyszącymi, słabosłyszącymi, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją.

Barierę w pracy z tekstami lektur może stanowić w szczególności język utworów zawierający archaizmy i słownictwo rzadko obecne w codziennych sytuacjach komunikacyjnych. Problemem bywa też sam charakter utworów. Pełny odbiór literatury pięknej (zwłaszcza dzieł poetyckich) wymaga od czytelnika znajomości konwencji tekstu literackiego i odpowiednio rozwiniętych kompetencji poznawczych. Trudności w komunikowaniu się powodują, że wielu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest pozbawionych możliwości obcowania z kanonem literatury polskiej, a tym samym z dużym fragmentem kultury narodowej.

Teksty literackie wybrane z listy lektur podstawy programowej zostały wzbogacone materiałami ćwiczeniowymi i opracowane tak, aby udostępnić ich treść uczniom ze specjalnymi potrzebami komunikacyjnymi. Do każdego utworu powstał pakiet materiałów ćwiczeniowych, który składa się z:

- aplikacji multimedialnej z tłumaczeniem na polski język migowy (PJM),
- tekstu łatwego do czytania (ETR),
- opracowania graficznego w formie komiksu,
- kart pracy,
- tablic komunikacyjnych Picture Communication Symbols (PCS),
- kart pracy PCS.

Tak zróżnicowany zestaw materiałów pozwala na wybór tych, które najlepiej odpowiadają potrzebom ucznia, a tym samym umożliwiają zindywidualizowanie procesu nauczania.

Wszystkie materiały zostały przygotowane z uwzględnieniem ministerialnych *Wytycznych do uniwersalnego projektowania graficznego podręczników* oraz *Wytycznych edytorskich i językowych do opracowania podręczników*.

Aplikacja multimedialna z tłumaczeniem na polski język migowy (PJM)

W aplikacji znajduje się cały pakiet materiałów ćwiczeniowych. Oprócz podstawowej funkcji wyświetlania poszczególnych stron aplikacja daje możliwość ich powiększania/pomniejszania – tak, aby skupić uwagę ucznia na wybranym elemencie.

Najważniejszą częścią aplikacji jest jednak tłumaczenie tekstu lektury na polski język migowy. Do poszczególnych fragmentów tekstu można wyświetlić film w PJM. Okno odtwarzacza można zmniejszyć i dowolnie umiejscowić na ekranie. Dzięki temu możliwe jest jednoczesne śledzenie tekstu i tłumaczenia. Wszystkie filmy są dodatkowo dostępne z poziomu eksploratora plików.

Aplikacja działa na systemach z rodziny Windows, Linux i macOS.

Tekst łatwy do czytania (ETR)

Tekst łatwy do czytania (ETR) został opracowany zgodnie z wytycznymi *IFLA Guidelines for easy-to-read materials* oraz publikacją *Informacja dla wszystkich. Europejskie standardy przygotowania tekstu łatwego do czytania i zrozumienia*. Jego zadaniem jest przybliżenie treści lektury odbiorcom, którzy z różnych powodów nie są w stanie przeczytać ze zrozumieniem oryginalnego tekstu. Będą to przede wszystkim uczniowie z afazją oraz niepełnosprawnością intelektualną, choć tekst łatwy do czytania może być pomocny dla każdego dziecka, dla którego barierą jest język utworu oraz nadmiar treści. Zmiany wprowadzone w wersji ETR dotyczą dwóch warstw: językowej oraz treściowej.

Warstwa językowa została zmodyfikowana pod względem leksyki oraz składni – zastosowano wyrazy o wysokiej frekwencji, łatwe do zrozumienia, a informacje zapisano głównie w postaci zdań prostych ułożonych zgodnie z następującą zasadą: 1 linia tekstu = 1 zdanie. Z fabuły lektury usunięto wątki poboczne, a w dłuższych tekstach dodatkowo zastosowano śródtytuły.

Opracowanie graficzne w formie komiksu

Graficzne opracowanie lektury w formie komiksu ma za zadanie przybliżyć uczniom treść utworu. Komiks ożywia i uatrakcyjnia tekst. Często literacka forma dzieła i wielowarstwowość znaczeniowa utrudniają uczniom odczytanie i zrozumienie treści. Do zaproponowanych ilustracji nauczyciel może odwoływać się podczas pracy z tekstem – wykorzystując zarówno całość komiksu, jak i jego wybrane elementy. Dla uczniów jest to pomoc w wizualnym odtworzeniu fabuły utworu, a także jej zapamiętaniu. Dla niektórych zaś krótkie teksty w kadrach są jedyną formą kontaktu z lekturą.

Karty pracy

Karty pracy mają za zadanie utrwalić i podsumować informacje o treści lektury. Ponadto zachęcają ucznia do samodzielnego rozwiązywania zadań i sprawdzenia swojej wiedzy. Przygotowane propozycje mogą okazać się pomocne zarówno podczas omawiania treści lektur w czasie zajęć szkolnych, jak i w pracy samodzielnej ucznia.

Tablice komunikacyjne PCS

Tablice komunikacyjne PCS są przeznaczone dla uczniów niemówiących, posługujących się alternatywną i/lub wspomagającą komunikacją. Uczniowie ci mają zwykle osobiste pomoce do komunikacji w formie tzw. książek do komunikacji (skoroszytów z piktogramami) lub pomocy elektronicznych na tabletach lub laptopach. Tablice do każdej lektury zawierają symbole związane z tekstem, głównie rzeczowniki, czasowniki i określenia. Tablice umożliwiają osobie niemówiącej opowiadanie treści lektury, odpowiadanie na pytania nauczyciela, uczestniczenie w rozmowie na temat lektury, ułatwiają również rozumienie treści utworu. W rozmowie na temat lektury może – i powinna – być wykorzystywana również osobista książka komunikacyjna ucznia, która zawiera m.in. zaimki, przyimki, przydatne liczby i litery.

Karty pracy PCS

Karty pracy PCS zostały opracowane przede wszystkim dla uczniów niemówiących, użytkowników wspomagających i alternatywnych metod komunikacji. Karty pracy PCS mają na celu sprawdzenie tego, czy uczeń zrozumiał treść lektury oraz jak wiele wiadomości zapamiętał. Pozwalają także na rozwijanie i utrwalanie nowego słownictwa. Wszystkie polecenia oraz pytania zostały zapisane za pomocą słów oraz znaków systemu PCS. Uczeń może próbować odczytać treść poleceń sam lub z pomocą nauczyciela. Jeśli to nauczyciel będzie czytał treść, to zalecane jest, by kolejno wskazywał uczniowi odczytywane znaki. Karty pracy zawierają takie zadania, w których należy wskazać i zaznaczyć właściwą odpowiedź, wybrać ją spośród podanych i zaznaczyć lub wyciąć, oraz takie, które polegają na samodzielnym sformułowaniu odpowiedzi za pomocą tablic komunikacyjnych PCS opracowanych do każdej lektury i/lub z pomocą książki/narzędzia do komunikacji. W tego typu zadaniach nauczyciel może zapisać odpowiedź ucznia sam lub np. wydrukować tablicę komunikacyjną PCS w dwóch egzemplarzach i z drugiej wyciąć do przyklejenia znaki wybrane przez ucznia w odpowiedzi na zadane pytanie. W kartach pracy PCS oraz tablicach komunikacyjnych PCS użyte zostały te same znaki oddające poszczególne znaczenia danych wyrazów. Jednocześnie w kartach pracy zastosowano określone strategie językowe – strzałki stanowiące określenie czasu na górze, z lewej strony symbolu o znaczeniu czasownikowym, dla wyrażenia czasu przeszłego lub przyszłego,

pomniejszony symbol ‘ty’, także z lewej górnej strony znaku oznaczającego czynność w poleceniach — zdaniach rozkaznikowych. Dla zwiększenia czytelności zadań poszczególne fragmenty można wycinać i w toku odpowiadania na pytania ponownie przyklejać potrzebne elementy.

Agnieszka Bajewska-Kołodziejak
Katarzyna Cichocka-Segiet
Emilia Danowska-Florczyk
Piotr Mostowski
Paweł Rutkowski
Małgorzata Skuza
Krystyna Ziątek



Juliusz Słowacki

W pamiętniku Zofii Bobrówny

Niechaj mnie Zośka o wiersze nie prosi,
Bo kiedy Zośka do ojczyzny wróci,
To każdy kwiatek powie wiersze Zosi,
Każda jej gwiazdka piosenkę zanuci.
Nim kwiat przekwitnie, nim gwiazdeczka zleci,
Słuchaj — bo to są najlepsi poeci.

Gwiazdy błękitne, kwiateczki czerwone
Będą ci całe poemata składać.
Jabym to samo powiedział, co one,
Bo ja się od nich nauczyłem gadać;
Bo tam, gdzie Ikwy srebrne fale płyną,
Byłem ja niegdyś, jak Zośka, dzieciną.

Dzisiaj daleko pojechałem w gości
I dalej mię los nieszczęśliwy goni.
Przywieź mi, Zośko, od tych gwiazd światłości,
Przywieź mi, Zośko, z tamtych kwiatów woni,
Bo mi zaprawdę odmłodnieć potrzeba.
Wróc mi więc z kraju taką — jakby z nieba.

Juliusz Słowacki

W pamiętniku Zofii Bobrówny

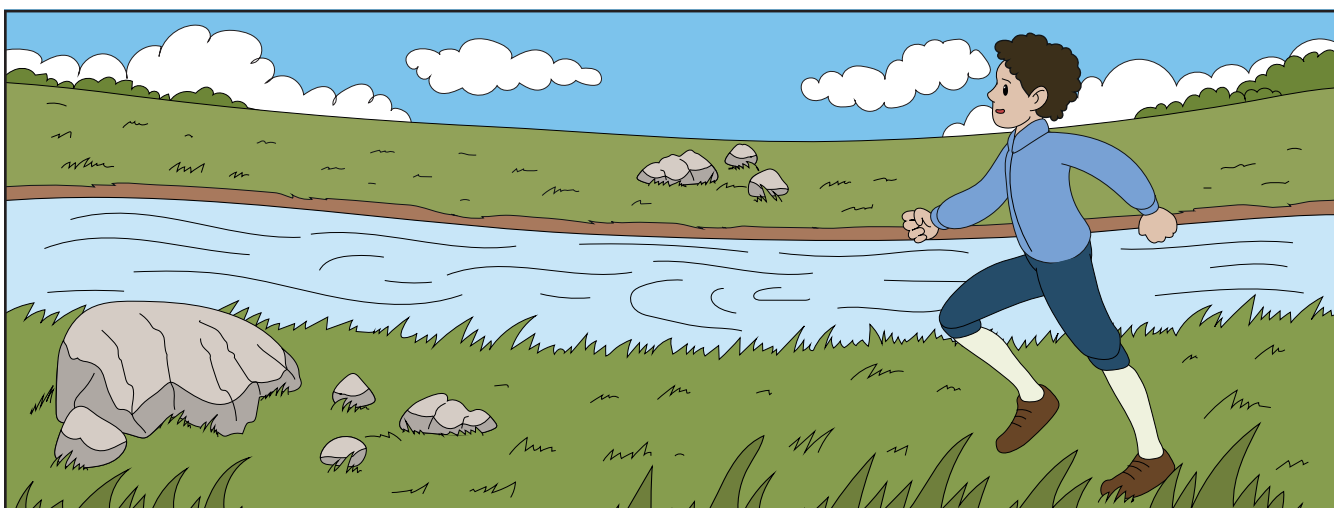
Autor wiersza pisze w pamiętniku dziewczynki:

„Zosiu, nie proś mnie o wiersz.
Kiedy wrócisz do ojczyzny,
kwiatki będą opowiadać ci wiersze.
Obserwuj tam kwiaty i gwiazdy.
To są najlepsi poeci.
Ja kiedyś też byłem dzieckiem.
Mieszkałem w ojczyźnie.
Tam nauczyłem się, jak pisać wiersze.
Nauczyłem się od przyrody.
Teraz jestem daleko od kraju.
Dużo podróżuję.
Bardzo tęsknię za ojczyzną.
Zosiu, gdy wrócisz z ojczyzny,
opowiesz mi, jak tam jest.
Wtedy poczuję się młody i szczęśliwy”.

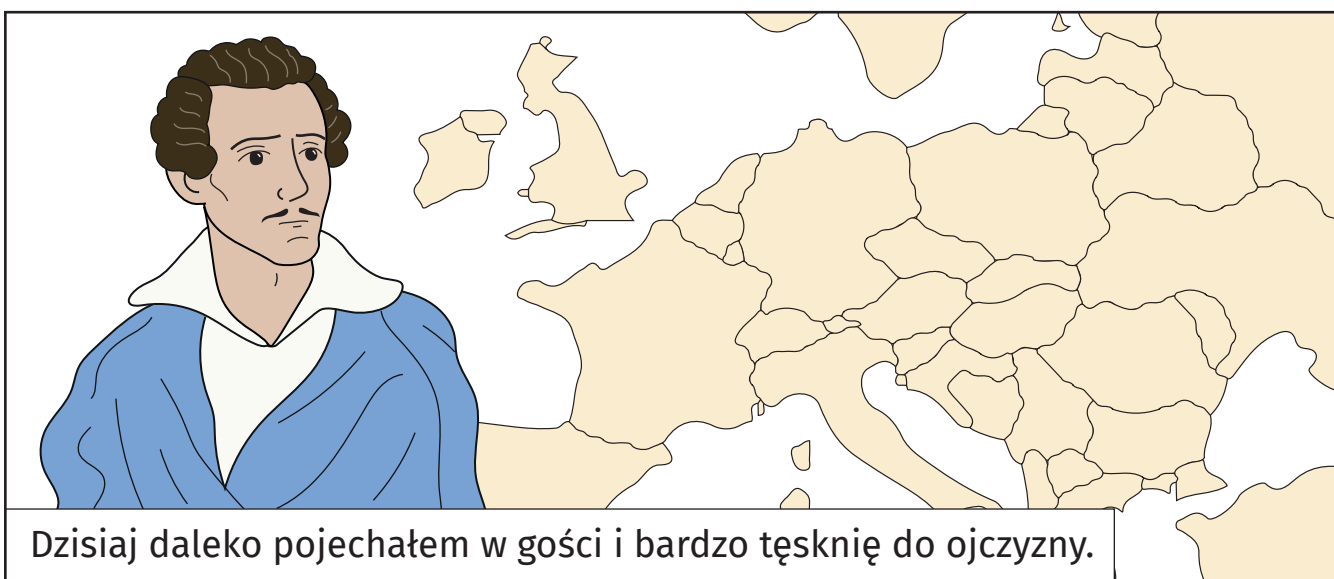




„To każdy kwiatek powie wiersze Zosi, każda jej gwiazdka piosenkę zanuci.”



„Bo tam gdzie lkwę srebrne fale płyną, byłem ja niegdyś, jak Zośka, dzieciną.”



Dzisiaj daleko pojechałem w gości i bardzo tęsknię do ojczyzny.

1. Przeczytaj życiorys pisarza.



Juliusz Słowacki

Życiorys Juliusza Słowackiego

Juliusz Słowacki urodził się 4 września 1809 roku w Krzemieńcu na Wołyniu (obecnie Ukraina).

Był poetą i dramaturgiem okresu romantyzmu.

Po wybuchu powstania listopadowego zaczął pracować w powstańczym Rządzie Narodowym.

W 1831 roku wyjechał do Londynu z misją dyplomatyczną. Nie mógł już wrócić do Polski.

Zamieszkał w Paryżu i tam wydał pierwsze tomy poezji (wierszy). Pod koniec 1832 roku wyjechał do Szwajcarii. Napisał tam wiele wierszy i słynny dramat „Kordian” (w 1834 roku).

Po opuszczeniu Szwajcarii podróżował do Grecji, Egiptu i Ziemi Świętej. Podróże miały wpływ na tematy wielu jego wierszy (takich jak „Hymn” i „Grób Agamemnona”). Po powrocie zamieszkał w Paryżu. Napisał dramat pod tytułem „Balladyna”. W 1848 roku, kiedy był już bardzo chory, wyruszył do Wielkopolski, aby wziąć udział w powstaniu „Wiosna Ludów”, wtedy też ostatni raz we Wrocławiu spotkał matkę.

Zmarł 3 kwietnia 1849 w Paryżu. Został pochowany na paryskim Cmentarzu Montmartre. W 1927 roku prochy Słowackiego zostały przeniesione do Polski i pochowane w Krypcie Wieszczów Narodowych w Katedrze na Wawelu.

Najbardziej znane utwory to:

wiersze: „Hymn”, „Grób Agamemnona”, „W pamiętniku Zofii Bobrówny”;

poematy: „Beniowski”, „Anelli”, „W Szwajcarii”, „Ojciec zadżumionych”;

dramaty: „Balladyna”, „Fantazy”, „Kordian”.

2. Wpisz do tabelki brakujące informacje.

Imię i nazwisko
Data i miejsce urodzenia
Data i miejsce śmierci
Kim był?
Najważniejsze utwory

1. Zaznacz poprawną odpowiedź.

1. Utwór „W pamiętniku Zofii Bobrówny” to:

- a) wiersz
- b) nowela
- c) opowiadanie

2. Autorem utworu „W pamiętniku Zofii Bobrówny” jest:

- a) Adam Mickiewicz
- b) Zofia Bobrówna
- c) Juliusz Słowacki

3. Adresatem utworu (osobą, do której pisze autor) jest:

- a) matka
- b) dziewczynka o imieniu Zosia
- c) przyjaciel

4. Podmiotem lirycznym (osobą mówiącą w utworze) jest:

- a) autor – Juliusz Słowacki
- b) dziewczynka – Zosia Bobrówna
- c) przyjaciel autora

5. Zosia Bobrówna jedzie:

- a) do Francji na wycieczkę
- b) do Anglii do cioci
- c) do Polski do domu

6. Zofia Bobrówna to:

- a) postać historyczna – córka autora
- b) postać wymyślona przez autora
- c) postać historyczna – córka przyjaciółki autora

7. Wiersz „W pamiętniku Zofii Bobrówny” ma:

- a) 21 wersów i 3 zwrotki
- b) 81 wersów i 4 zwrotki
- c) 18 wersów i 3 zwrotki

8. Juliusz Słowacki był we Francji jako:

- a) turysta
- b) emigrant
- c) pracownik

9. Wiersz „W pamiętniku Zofii Bobrówny” jest:

- a) zaproszeniem do zabawy
- b) ogłoszeniem
- c) wpisem do pamiętnika

2. Dopasuj definicje do pojęć.

uosobienia	epitety	zdrobnienia
Nazywanie rzeczy bliskich i młodych w sposób czuły.	Nadanie cech ludzkich rzeczom, roślinom, zjawiskom.	Wyrazy określające rzeczownik, najczęściej przymiotniki.

3. Podkreśl w wersach zdrobnienia.

„Nim kwiat przekwitnie, nim gwiazdeczka zleci”

„Gwiazdy błękitne, kwiateczki czerwone”

„Byłem ja niegdyś, jak Zośka, dzieciną”

4. Podkreśl w wersach epitety.

„Gwiazdy błękitne, kwiateczki czerwone”

„Bo tam, gdzie Ikwy srebrne fale płyną”

„I dalej mię los nieszczęśliwy goni”


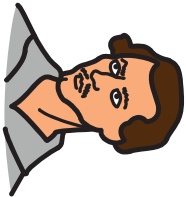
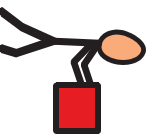
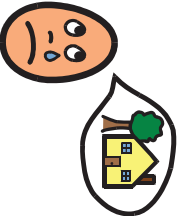
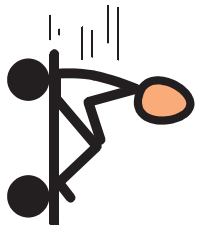
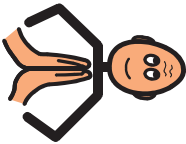
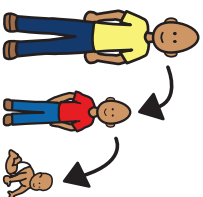

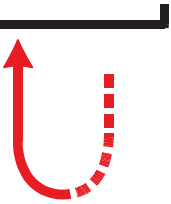





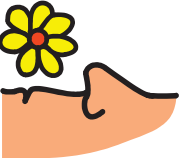


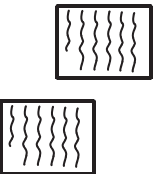
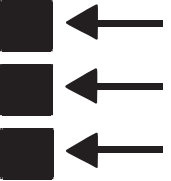

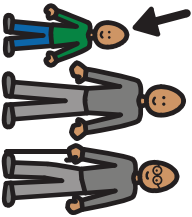

5. Podkreśl w wersach uosobienia.

„To każdy kwiatek powie wiersze Zosi”

„Każda jej gwiazdka piosenkę zanuci”

[gwiazdy] „Będą ci całe poemata składać”

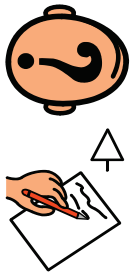


		 Zofia Bobrowna ZB	 Juliusz Słowacki
 przynieść/ przynieźć	 tęsknić	 jechać	 prosić
 odmłodnieć	 być	 wracać	 pisać
 świąteczność gwiazd	 gwiazdy	 ojczyzna	 pamiętnik
 woni/zapach	 kwiaty	 rzeka	 wiersze
 każdy	 daleko	 młody	 nieszczęśliwy

Zaznacz właściwą odpowiedź.



Pytanie 1
Kto napisał wiersz „W pamiętniku Zofii Bobrówny”?

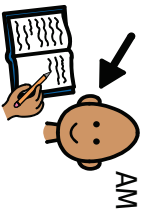


W pamiętniku
Zofii Bobrówny

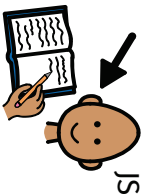
Pytanie 2
Dlaczego autor wiersza jest smutny?



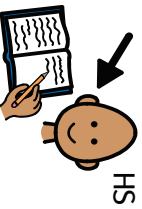
Odpowiedź a
Adam Mickiewicz



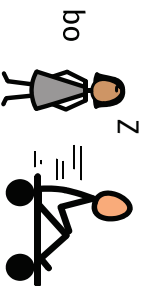
Odpowiedź b
Juliusz Słowacki



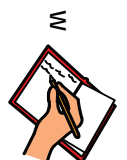
Odpowiedź c
Henryk Sienkiewicz



Odpowiedź a
Bo Zosia wyjeżdża.



Odpowiedź b
Juliusz Słowacki nie wie, co napisać w pamiętniku.



Odpowiedź c
Juliusz Słowacki tęskni za ojczyzną.



za





Minister
Edukacji i Nauki



pracownia
lingwistyki
migowej



Lektury
dostępne
